

Want we zijn er voor elkaar!

Culemborg is een bijzondere stad, met een unieke geschiedenis en een eigen cultuur. Culemborgers houden van hun stad. Geboren Culemborgers omdat ze er geworteld zijn en van jongs af aan weten wat de stad te bieden heeft. Nieuwe Culemborgers omdat ze bewust hebben gekozen om te gaan wonen op een goed bereikbare plaats met historie, cultuur, natuur, goed onderwijs en goede voorzieningen. De ChristenUnie is een partij die graag medeverantwoordelijkheid draagt voor het welzijn en de ontwikkeling van de stad, vanuit de volgende kernwaarden:

- *Hart voor de stad en haar bewoners*
- *Helder en eerlijk*
- *Samen sterk en veelkleurig*

Met elkaar dragen we zorg voor onze stad. Dit doen we door wat goed is te koesteren en uit te bouwen. Maar ook door scherp te letten op misstanden, onrechtvaardigheid en willekeur. In goede en in slechte tijden. De laatste jaren zijn jaren van economische teruggang geweest. Daardoor is een stuk minder gemeenschapsgeld beschikbaar voor regelingen en voorzieningen in de stad. Dat betekent kiezen óf delen: Dingen niet meer doen, óf met elkaar de schouders eronder zetten.

De ChristenUnie geeft de voorkeur aan dat laatste, als het gaat om solidariteit en de veelkleurigheid van de stad. Samen staan we sterk. Het is onze plicht om anderen, die het onvoldoende op eigen kracht redden, te dragen. Tegelijkertijd zijn we een stad met een aantrekkelijk vestigingsklimaat en rijk aan culturele voorzieningen, in ons aller belang. Goed voor eenieders wooncomfort, maar dus ook voor de “marktwaarde” van de stad. Dit alles met elkaar overeind te houden, dát is de uitdaging. Dat doet een beroep op onze creativiteit, betrokkenheid en verantwoordelijkheid.

Samen knokken voor de kwaliteit van onze stad

In deze tijd hebben we elkaar dus heel hard nodig. Samen moeten we daarbij kunnen bouwen op de gemeente en het gemeentestuur. Want waar de overheid steeds meer rekent op de bijdrage van inwoners, moet de overheid zich ook aanpassen. De overheid is aangesteld voor het borgen van het algemeen belang, in dienst van de gemeenschap. Maar waar dat vroeger vooral ging over het handhaven van regels, zal dat steeds meer betekenen dat de overheid initiatieven van inwoners stimuleert, ondersteunt en een behoorlijke mate van vrijheid geeft. Natuurlijk binnen de kaders die we met elkaar afspreken. Op dat gebied hebben we in Culemborg nog een hele slag te slaan. ChristenUnie Culemborg heeft hier de afgelopen periode al op ingezet - zowel in woord als daad - en wil hierin verder gaan, met uw steun!

Met hoofd, hart en handen

De ChristenUnie heeft hart voor heel Culemborg en al haar inwoners. Daarom zijn we een partij van bruggenbouwers die de handen uit de mouwen steken. We werken actief aan het ondersteunen en met elkaar in contact brengen van inwoners, organisaties, stadsdelen en gemeentelijke instellingen. We

luisteren heel goed naar wat er leeft in de stad en vinden het heel belangrijk dat we eerlijk en open met elkaar omgaan. Daarom durven we ook te zeggen waar het op staat. Recht uit het hart, onomwonden en helder. Op de inhoud gericht, met respect voor de persoon. Als het moet, zoeken we dingen tot op de bodem uit. Daarvoor maken we volop gebruik van deskundigheid en kennis in de stad. Onze inspiratie, moed en manier van politiek bedrijven vinden hun wortels in ons geloof. Als christelijke partij kiezen we er bewust voor om te leven in verbondenheid met God en van daaruit met de natuur en de mensen om ons heen.

Als inwoners van onze gemeente zijn we op verschillende manieren op elkaar aangewezen. In school-, bedrijfs- of verenigingsverband, als mantelzorger, vrijwilliger of als lid van een geloofsgemeenschap. Deze verbanden vormen de basis van de samenleving. Dit is de plek waar gemeenschapszin groeit en we aan elkaar gegeven zijn om elkaar te ondersteunen. Daar wil de ChristenUnie in investeren, met alle middelen die ons ter beschikking staan. Want we zijn er voor elkaar!

De manier waarop we een bijdrage leveren aan onze stad, hebben we in zeven thema's verder uitgewerkt:

1. *Samen bouwen*: een nieuwe rol voor overheid, inwoners en ambtenarenapparaat
2. *Samen leven*: groei in verbinding tussen de wijken, geloofsgemeenschappen, zorg en onderwijs
3. *Samen zorgen*: omzien naar kwetsbare doelgroepen en personen
4. *Groen wonen en leven*: Culemborg als groene en duurzame community
5. *Praktisch verbonden*: bereikbaarheid op maat, van wijk tot wijk; van mens tot mens
6. *Kleurrijke dwarsverbanden*: verbinden van kunst, onderwijs en (jeugd)cultuur
7. *Samen winnen*: verbinden van economie, techniek en duurzaamheid

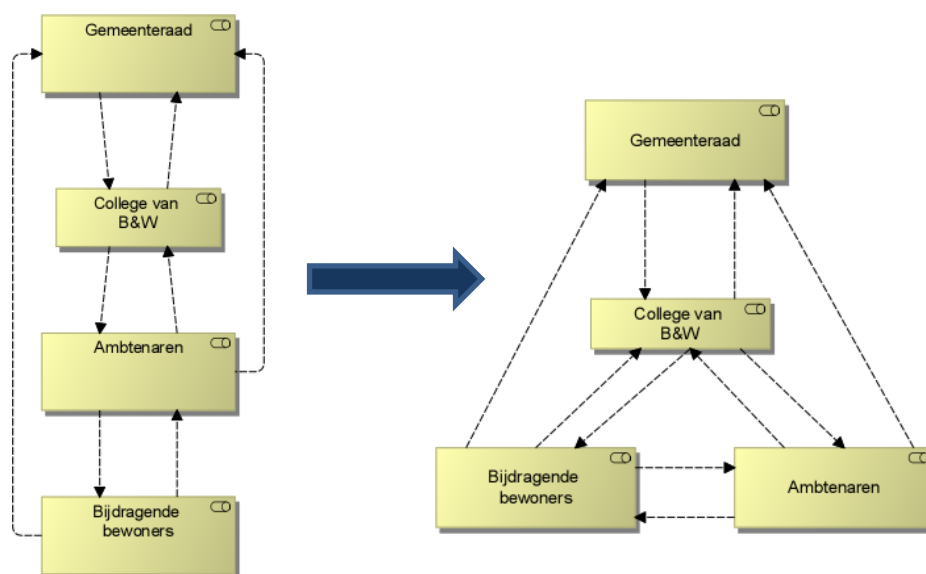
1. Samen bouwen

Een nieuwe rol voor overheid, inwoners en ambtenarenapparaat

Bestuur: Nu de overheid minder (gemeenschapsgeld) te besteden heeft, is de neiging groot om nogal bruusk terug te treden en het aantal kerntaken zo snel mogelijk tot een minimum te beperken. Subsidies worden in rap tempo afgebouwd, waarbij instanties die hiervan afhankelijk waren sneller op eigen benen moeten komen te staan, dan eigenlijk mogelijk is, zoals bij het theater en de muziekschool. Aan de andere kant komen er veel nieuwe taken op de lokale overheid af, omdat deze door de landelijke overheid wordt overgedragen aan gemeenten. Ondanks dat dit eerder zo was afgesproken, komt dit door de economische crisis op een ongelegen moment. Door de landelijke overheid wordt het namelijk als een ideale mogelijkheid gezien om samen met de overheveling tegelijkertijd de nodige bezuinigingsdoelstellingen te halen. Zo worden taken met de helft van het benodigde geld bij gemeenten neergelegd. Dit plaatst bewoners direct voor een dilemma: Voorzieningen schrappen (zodat een steeds schraler stadsbeeld ontstaat), hogere lasten accepteren (direct van invloed op de eigen portemonnee) of samen taken en activiteiten overnemen (zodat we minder vrije tijd overhouden). De ChristenUnie vindt het van groot belang dat de overheid dienstbaarheid centraal stelt, waarbij steeds wordt gezocht naar een goede balans tussen het algemeen belang en de belangen van individuele inwoners, organisaties en bedrijven.

De ChristenUnie beseft dat Culemborg snakt naar een verandering van de bestuurscultuur, die nogal eens als regentesk en gesloten ervaren wordt. De ChristenUnie zet daarom vol in op een gemeentelijke organisatie die beseft dat het voor de samenleving in het leven is geroepen en daarom het algemeen belang en de publieke gerechtigheid dient. De stad vraagt om een gemeentebestuur dat open en transparant functioneert. De ChristenUnie hecht aan een gemeentelijk apparaat die een goede plek biedt om te werken en waar ambtenaren in dienst staan van de stad. Dat betekent 'van buitenaf naar binnen toe' denken, vanuit kansen en wettelijke mogelijkheden in plaats van redeneren vanuit beperkingen en regels.

Willen we de diversiteit in de stad behouden, dan zullen steeds meer taken door inwoners en inwonerscollectieven moeten worden overgenomen. Dit heeft direct gevolgen voor de verhoudingen tussen gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, het ambtenarenapparaat en de betrokken inwoners. Wat de ChristenUnie betreft moet hier duidelijkheid worden geschapen, waarbij de democratische legitimatie van nieuwe bestuursvormen ten allen tijde moeten worden gewaarborgd.

Traditioneel samenwerkingsmodel

Gewenst samenwerkingsmodel

Steeds meer taken worden uitgevoerd in regioverband. Omdat het regiobestuur niet rechtstreeks wordt gekozen, moet de gemeenteraad scherp toezien op wat hier gebeurt en wordt besloten. De afvaardiging vanuit het college moet vooraf duidelijk mandaat halen en krijgen en achteraf verantwoordelijkheid afleggen, zoals steeds bij gemandateerd bestuurderschap.

Voor de ChristenUnie betekent dit concreet:

- De ChristenUnie staat voor een effectieve en betrokken overheid die inwoners en inwonerscollectieven de vrijheid geeft om initiatieven te ontplooien, binnen de kaders die door de democratische besluitvorming worden gesteld. Daarvoor moet het volgende gebeuren.
  - De bestuurscultuur gaat op de schop: Het college van Burgemeesters en Wethouders staat in dienst van de gemeenteraad, die het hoogste gezag in de gemeente vormt. De focus van het college dient daarom te liggen bij de Raad en – in het verlengde - bij wat in de samenleving speelt. Van daaruit stuurt het College het ambtenarenapparaat aan en werkt daarbij intensief samen met de Raad om de samenleving te dienen.
  - Nu het gemeentebestuur ervoor kiest om taken over te dragen aan inwoners(collectieven), dan moet dat gebeuren in gezamenlijke verantwoordelijkheid en rechtstreekse communicatie tussen inwoners en de gemeenteraad. De gemeenteraad geeft duidelijke kaders aan, bewoners zijn primair verantwoordelijk voor invulling en uitvoering. Het college heeft in deze situatie een verbindende rol, ambtenaren een adviserende en ondersteunende.
  - Bewoners(collectieven) die zich inzetten voor (beheer)taken worden actief ondersteund, zoals Watersportvereniging De Helling, die de haven beheert. Bewoners(collectieven) zijn zelf verantwoordelijk voor (alternatieve) inkomsten.
  - De werkorganisatie (het ambtenarenapparaat) wordt gestuurd op effectiviteit, medewerkertevredenheid en integriteit.
- Culemborg is onderdeel van Regio Rivierenland. Om te zorgen dat besluitvormingsprocessen in dit kader voldoende democratisch verlopen, worden betrokken bestuurders verplicht vooraf uitdrukkelijk mandaat te vragen en achteraf uitgebreid verantwoording afleggen.
- De uitvoering van stadsvernieuwing en grondexploitatie wordt teruggebracht naar een niveau dat past bij de huidige tijd. De toekomst van de stad is gebaat bij een historisch besef en perspectief. De gemeente moet niet teveel hooi op de vork nemen. Zowel bij stadsuitbreiding als stadsvernieuwing staat kwaliteit voorop, waarbij nieuwe bewoners en omwonenden in een gelijkwaardige positie actief worden betrokken in de vormgeving van het gebied.

2. Samen leven

Groei in verbinding tussen de wijken, geloofsgemeenschappen, zorg en onderwijs

Integratie & onderwijs: Niet overal in de gemeente komen sociale verbindingen vanzelf tot stand. Het blijft bijvoorbeeld een uitdaging om probleemjongeren op het goede spoor te krijgen, die nog steeds voor overlast zorgen. In buurten met veel allochtonen en mensen met een lager inkomen heersen spanningen en zijn er integratieproblemen. Ook is er nog teveel schooluitval onder jongeren, met name wanneer zij afkomstig zijn uit zwakkere milieus. Mensen uit meer welgestelde bevolkingsgroepen zijn dikwijls zelfredzaam, maar leven nogal eens op zichzelf. Hiermee doen zij zichzelf en anderen (onbewust) tekort.

De ChristenUnie vindt het belangrijk dat verschillende groepen met elkaar op trekken en van elkaar (blijven) leren. Sociale cohesie ontstaat als er sprake is van: samenwerking tussen inwoners, onderlinge solidariteit ervaren wordt en er sprake is van betrokkenheid op elkaar. Wij zijn van mening dat verenigingen en kerken een belangrijke bijdrage aan sociale cohesie leveren.

De belangrijkste verbinding is de band tussen ouders en hun kinderen. Daarom wil de ChristenUnie dat ouders, die kiezen om thuis te zijn zolang kinderen jong zijn (0-4 jaar) een gelijke toegang hebben tot peuterspeelzaalwerk, net als ouders die kiezen voor kinderopvang. Aan de ene kant om deze kinderen een goede voorbereiding voor de basisschool te bieden. Aan de andere kant om ervoor te zorgen dat de kinderen die naar de peuterspeelzaal gaan zoveel mogelijk uit verschillende bevolkingsgroepen afkomstig zijn, zodat ze veel leren van elkaar.

Veiligheid: Bij alle ontwikkelingen blijft de overheid verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid. Spanningen tussen bevolkingsgroepen moeten worden erkend, benoemd en opgelost. Alle vormen van straatterreur moeten met alle mogelijke middelen worden bestreden: er moeten duidelijke grenzen worden gesteld die daadkrachtig worden gehandhaafd. Het jongerenbeleid moet gericht zijn op preventie, waarbij duidelijke grenzen gesteld worden die consequent worden nageleefd. De ingezette integrale veiligheidsaanpak die in Terweijde is begonnen en ook in Achter de Poort wordt toegepast, moet worden doorgezet. Doorlopend evaluatie is hierbij wel heel belangrijk. Zo wordt duidelijk wat wél en niet werkt en wordt verspilling en ergernis door het inzetten van onnodige veiligheidsmaatregelen voorkomen.

Voor de ChristenUnie betekent dit concreet:

- Werken vanuit een integrale 'totaalvisie' op onderwijs, inburgering en veiligheid
- Bereikbaar houden van peuterspeelzalen (PSZ-werk) voor kinderen uit éénverdienergezinnen met een modaal inkomen. (Zwakke) kinderen in de peuterspeelzaal zijn gebaat bij een zo groot mogelijke diversiteit van de groep, omdat kinderen vooral van elkaar leren. Alternatieven als Peuterspeelinloop onderzoeken, waarbij de gemeente ruimten faciliteert, het pedagogisch klimaat borgt en de ouders de coördinatie en zorg leveren.
- Faciliteren van mogelijkheden voor kinderopvang en BSO met eigen identiteit, aansluitend bij de verschillende soorten basisscholen.
- Verbeteren balans in diversiteit in woningaanbod in de wijken: Er is een inhaalslag nodig voor sociale huurwoningen en starterwoningen.
- Stimuleren van wijk(schoonmaak)acties en het beschikbaar stellen van materiële middelen hiervoor.
- Sportverenigingen stimuleren om intern integratie te bevorderen en deel te nemen aan activiteiten in de stad.
- Bijstandsgerechtigden inzetten voor buurtwerk: versterkt het leven in de wijk en vergroot de maatschappelijke participatie; vrijstelling voor alleenstaande ouders met kinderen tot 4 jaar

- Aanbieden van opvoedingsondersteuning door workshops en cursussen, bijvoorbeeld in samenwerking met het CJG, MEE en de Family Factory, zodat ouders worden versterkt in hun eigen verantwoordelijkheid.
- Invoeren van wijkwethouders met elk een stadsdeel als aandachtsgebied. Op die manier functioneren zij als verbindingsofficieren naar de samenleving toe.
- Stoppen met cameratoezicht als te weinig efficiënt hulpmiddel bij het realiseren van veiligheid op straat. De ChristenUnie ziet liever agenten te voet en op de fiets in de wijk.

3. Samen zorgen

Omzien naar kwetsbare doelgroepen en personen

Zorg & Welzijn: De ChristenUnie constateert dat de meeste burgers gelukkig goed in staat zijn hun eigen 'levenspad' vorm te geven. Wij willen er vooral zijn voor die burgers die dat niet kunnen. Het gemeentelijk beleid moet er op gericht zijn op zoek te gaan naar kwetsbare medeburgers, zonder inbreuk te doen op het persoonlijk leven en persoonlijke leef- en beleefsfeer van mensen. Een groeiend aantal mensen in Culemborg leven onder het minimum inkomen.

Door de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) verstrekt de gemeente zorgvoorzieningen op het gebied van woningaanpassingen, vervoersvoorzieningen en hulpmiddelen. In de praktijk fungeert de Wmo als een bezuinigingsmaatregel waardoor de zorgverlening tot een bedenkelijk niveau is uitgedaald. Uit Culemborgse verzorgingscentra ontvangen we regelmatig signalen van schrijnende situaties waar bewoners/patiënten te lijden hebben van onvoldoende personele inzet.

De komende jaren vinden drastische veranderingen plaats, waarbij de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Zorg, Arbeidsparticipatie en Jeugdzorg bij de gemeenten komt te liggen. De voorbereiding daarop is in volle gang. Deze decentralisatie gaat gepaard met een forse bezuiniging op het oorspronkelijke budget. Er bestaat een gevaar dat de veranderingen zich vooral zal richten op het verschuiven van bestuurlijke verantwoordelijkheid, maar het moet om de inhoud gaan. De zorg moet dichterbij de mensen komen en in betere samenhang met hun omgeving worden geregeld. De continuïteit van deze zorg moet gewaarborgd blijven en het aanbod moet vernieuwd en verbeterd worden. Het Persoonsgebonden Budget (PGB) wordt overgeheveld naar de gemeente, terwijl nog niet helder is hoe hier vorm aan wordt gegeven. Er dreigt een mismatch tussen hulpvraag en -aanbod

De ChristenUnie vindt het belangrijk dat er vanuit de overheid aandacht is voor de kwetsbaren in onze samenleving, zoals 'rugzakjongeren', probleemgezinnen, minder validen, bijstandsmoeders en inwoners op hoge leeftijd, al dan niet in combinatie met gezondheidsproblemen. Eenzaamheid komt in alle gelederen van de samenleving voor. Binnen de zorg merken we de gevolgen van het 'marktdenken'. Deze zijn niet altijd positief. Culemborg merkt de gevolgen van de heersende economische crisis. Dit leidt tot een toenemende werkloosheid, waarbij een jonge generatie 'verloren' dreigt te gaan.

Vanwege het preventieve karakter verdient jongerenbeleid prioriteit. Bij zorginkoop zal de gemeente moeten redeneren vanuit de positie van de zorgvrager. Daarbij is het ook van belang om oog te houden voor de positie van hulpverleners. Na de invoering van de Wmo is nog duidelijker geworden dat een sterk georganiseerd vrijwilligerswerk noodzakelijk is. De ChristenUnie wil werkloze Culemborgers helpen met werkervaring en –ritme door zinvol vrijwilligerswerk.

Voor de ChristenUnie betekent dit concreet:

- Jongerenbeleid wordt een speerpunt in Culemborg. Dit beleid is gericht op het stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en preventie, in samenwerking met onderwijsinstellingen.
- Zorg op maat leveren aan ouderen, bijvoorbeeld via ondersteuning van mantelzorgers, zodat zij kunnen blijven functioneren in de maatschappij en langer thuis kunnen blijven wonen.
- Investeren in het werven, inzetten en ondersteunen van sociale netwerken en vrijwilligers die extra zorg en aandacht kunnen bieden in aanvulling op de professionele zorg.
- Er komt een sociale ombudsman waar zorgcliënten en -medewerkers anoniem melding kunnen doen van schrijnende situaties.
- Verbetering van laagdrempelige toegang tot minimavoorzieningen en schuldhulp in nauwe samenwerking met maatschappelijk werk, kerken en de voedselbank.
- De gemeente werkt actief aan voorkoming, begeleiding en afkicken van verslaving.

- De gemeente koopt geen zorg in bij organisaties waar te veel management aanwezig is en veel bestuur- en directieleden buitensporige salarissen krijgen.
- De gemeente blijft huisartsen in Culemborg oproepen om in samenwerking eerste hulpverlening ook zoveel mogelijk buiten kantooruren in de stad beschikbaar te krijgen.
- De gemeente helpt werkzoekenden met het creëren van werkervaringsplekken op maat. Het participatiehuis alleen is onvoldoende. Ondernemers worden actief voorgelicht en ondersteund bij het stage laten lopen, in dienst nemen en daarbij begeleiden van mensen die weer deel kunnen en willen gaan uitmaken van het arbeidsproces.
- De lokale aandacht voor ontwikkelingssamenwerking (o.a. via SCOS) wordt benut om inwoners van Culemborg bewust te maken van internationale vraagstukken en solidariteit.

4. Groen wonen en leven

Culemborg als groene en duurzame community

Natuur & milieu: Culemborg scoort hoog met de biodiversiteit aan planten en dieren, die in de stad en het omliggende buitengebied hun thuis hebben gevonden. Culemborg heeft door haar investeringen en ervaringen rond de ecowijk EVA Lanxmeer een internationale reputatie op het gebied van duurzaam wonen. Dat schept verplichtingen, met name ten aanzien van toepassing van de geleerde lessen in de andere stadswijken.

De ChristenUnie ziet de natuurlijke omgeving als geschenk en vindt dat we er zuinig op moeten zijn. Daar varen we allemaal wel bij, net als toekomstige generaties. Wij willen dat de gemeente deze initiatieven ondersteunt en stimuleert, waarin mensen werken aan een beter milieu. De gemeente moet ook zelf ambities hebben om te werken aan een beter milieu. De ChristenUnie ondersteunt het scheiden van afval. In afval zitten waardevolle grondstoffen die niet verloren mogen gaan. Beter kunnen we afval zien als grondstof. We moeten naar een circulaire economie. Als afval goed gescheiden wordt ingezameld, kunnen de grondstoffen worden aangeboden voor hergebruik en kan de afvalstoffenheffing naar beneden. De manier waarop dit gebeurt is echter wel cruciaal. Het systeem dat nu door de AVRI is ingevoerd, dreigt inwoners aan te zetten tot dumpen van afval en de (financiële) beloning voor goed gedrag is onvoldoende duidelijk.

Ook is het belangrijk om te weten waar ons eten vandaan komt. Stadslandbouw is daar een goed idee voor. Het verlevendigt de stad, brengt onze voedselproductie dichterbij huis en maakt de openbare ruimte groener en leefbaarder. De Culemborgse stadsboerderij Caetshage en vergelijkbare initiatieven verdienen daarom (praktische) steun vanuit de gemeente. Zeker als deze initiatieven ook gekoppeld zijn aan andere maatschappelijke doelstellingen, zoals het bieden van een dagbesteding aan mensen met een beperking of werkervaringstrajecten.

Het wordt gelukkig steeds eenvoudiger om zelf energie op te wekken. Als steeds meer mensen zonne-energie gaan opwekken, neemt het gebruik van fossiele brandstof af. De gemeente stimuleert mensen om zelf zonnecellen te plaatsen. De gemeente doet alles om zelf zo min mogelijk energie te gebruiken en zoveel mogelijk energie op te wekken. Daarom wordt geïnvesteerd in duurzame straatverlichting, elektrische auto's in het gemeentelijk wagenpark en zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen. Daar waar mogelijk wordt het groen in de openbare ruimte beheerd door bewoners.

Voor de ChristenUnie betekent dit concreet:

- Natuur in en rond de stad is belangrijk, daarom niet alles volbouwen. Het stadsgroen uitbreiden, variëren en verbinden met het groene buitengebied
- Daken van (semi)openbare gebouwen in Culemborg worden benut voor zonne-energie. De gemeente neemt hierin het voortouw, bewonerscollectieven en particulieren worden hiermee in staat gesteld om duurzaam energie op te wekken.
- Bij omgevingsvergunningen en nieuwbouwprojecten wordt een groenbeeld opgesteld, zodat voldoende groen in en om woonwijken wordt gegarandeerd
- Meer mogelijkheden creëren om te genieten van natuur in/rond Culemborg door het aanleggen van nieuwe groenstroken, fiets- en wandelpaden.
- Principes van ecowijk EVA Lanxmeer in andere wijken toepassen: gezamenlijk inrichten en beheren van stadsgroen door wijkbewoners
- Ondersteuning van de kinderboerderij en stadsboerderij Caetshage door het aanbieden van een versterkte rol in Natuur en Milieu Educatie (NME) en participatietrajecten ten behoeve van re-integratie.
- Verplichte straatschoonmaak op nieuwjaarsdag voor mensen die vuurwerk afsteken
- Tijdelijke inrichting van ecologische stadsparken (urban farming/reizende tuinen) op braakliggende percelen.

- De carpoolplaatsen langs de N320 bij de A2 te vergroten en sociaal veiliger te maken.
- Onderzoeken waar en in welke mate oplaadpunten voor elektrische auto's en -fietsen wenselijk zijn in Culemborg

5. Praktisch Verbonden

Bereikbaarheid op maat: van wijk tot wijk, van mens tot mens

Verkeer & mobiliteit: Door de doorsnijding van Culemborg door de spoordijk en het feit dat één kant van de stad wordt begrensd door de Lek, is de verkeersstructuur niet optimaal. Op de Stationssingel en de Tunnelweg staat het verkeer dagelijks vast. Mobiliteit is zowel een groot goed, als een probleem (vervuiling, lawaai e.d.). Verkeersmaatregelen zijn daarom nodig, maar teveel sturen werkt averechts. In ieder geval moeten oplossingen voldoende kwaliteit en veiligheid bieden. Er zijn nog teveel onoverzichtelijke verkeerssituaties waarbij kwetsbare verkeersdeelnemers aan het kortste eind trekken.

De ChristenUnie staat voor veiligheid, duurzaamheid en leefbaarheid. Hoe meer het ruimtelijk beleid en het mobiliteitsbeleid integraal benaderd worden, hoe beter. Dit vraagt om een langetermijnvisie. De ChristenUnie maakt zich hard voor een robuust, snel, comfortabel en fijnmazig netwerk van geasfalteerde fietspaden en/of fietsroutes; ze houdt daarbij rekening met groeiende aantallen fietsers, fietsers met verschillende vaardigheden en een verdere groei van het aantal fietsers in de toekomst. De gemeente onderhoudt de fietspaden goed en regelmatig en vergeet de fietsroutes niet bij het strooien.

Voor de ChristenUnie betekent dit concreet:

- Bescherming van zwakke verkeersdeelnemers (wandelaars en fietsers) door te blijven werken aan het veiliger maken van verkeersknelpunten en onoverzichtelijke situaties.
- Opschonen van de stad van onnodige verkeersborden, omdat deze eerder een onduidelijk verkeersbeeld scheppen.
- Betere wandel- en fietsverbindingen tussen bebouwde kom en buitengebied.
- De Vianense Poort wordt afgesloten voor autoverkeer.
- De dwarsverbindingen tussen Goilberdingen en Parijsch worden alleen aangelegd als voldoende wordt geïnvesteerd in kwaliteit en veiligheid.
- Het parkeercompensatiefonds wordt toegesneden op de verschillende situaties in de stad, met name om nieuwe ontwikkelingen in de binnenstad niet onnodig worden te belemmeren. Dit betekent dat de bijdrage voor nieuwe parkeerplekken in de binnenstad in verhouding op het geheel van het aantal plaatsen in de binnenstad wordt doorgerekend.
- Aanleg van doorgaande fietsroutes in Noord/Zuid en Oost/West richting door:
  - Aanleg vrijliggend fietspad langs de schoolroute van Everdingen - Culemborg
  - Verbreden van het 'Melkbrugje' tussen de Parallelweg-West en Parallelweg-Oost.
  - Invoeren van fietsstraten waar met borden wordt aangegeven dat de auto te gast is met snelheidsbeperkende maatregelen waar het fietsverkeer ongehinderd kan passeren en het autoverkeer snelheid moet minderen
- De Lekdijk wordt in de weekenden een autoluwe zone. In de weekenden is de dijk een onveilige plek door motorrijders, die wandelaars en fietsers van de weg af drukken. Motoren kunnen eenvoudig worden geweerd. Hierbij blijft de bereikbaarheid van 'Werk aan het spoel' en aanwonende gegarandeerd, waar fietsers en wandelaars van de mooie omgeving kunnen genieten.
- Het verbeteren van fietsenstallingen bij winkelcentra en bij het NS-station.

6. Kleurrijke Dwarverbanden

Verbinden van kunst, onderwijs en (jeugd)cultuur

Kunst & cultuur: Culemborg heeft een aantal culturele centra en evenementen die een behoorlijk aantal mensen weet te trekken. Bij het doorvoeren van bezuinigingen staat juist deze sector onder grote druk. Dat terwijl er nog genoeg dagen en avonden in het jaar zijn, dat er in de stad weinig of niets te doen valt. Vooral voor jongeren is de diversiteit in uitgaansmogelijkheden beperkt. Tegelijkertijd zorgen de bestaande uitgaansgelegenheden met name in het weekend voor onnodige overlast.

De ChristenUnie maakt zich sterk voor het behoud van culturele instellingen, waarbij het wenselijk is dat deze zoveel mogelijk op eigen benen komen te staan. Dit vraagt om een overgangperiode en een positieve vorm van begeleiding door de gemeente. Cultureel erfgoed in de vorm van gebouwen, stadsgezichten en cultuurlandschappen is van onschatbare waarde en moet beschermd en onderhouden worden. Het vormt de ziel van de stad en geeft de stad samenhang. Met elkaar dragen we er zorg voor dat de bibliotheek, het museum en de theaterfunctie behouden blijven voor de stad en toegankelijk zijn voor iedereen. Belangrijke samenbindende voorzieningen als de kinderboerderij, de plantage en volkstuinten dragen we met elkaar door de crisis heen. Juist de diversiteit die Culemborg kenmerkt, maakt de stad aantrekkelijk.

De ChristenUnie ondersteunt van harte initiatieven als 'cocreatie Culemborg'. Juist dit zijn tekenen van onderlinge verbondenheid en creativiteit. Het leidt ook tot een broodnodig nadenken over hoe initiatieven van bewoners(collectieven) op een democratische manier geborgd worden in onze samenleving.

Jongeren verdienen speciale aandacht in een tijd die grote veranderingen kent. Daarom wil de ChristenUnie dat de gemeente meehelpt en –denkt om jongeren hun plek te laten vinden in onze samenleving en dat concreet maakt in de stad.

Voor de ChristenUnie betekent dit concreet:

- Verbinding maken tussen professionele kunstinstellingen en verenigingen voor amateurkunst en scholen door het instellen en ondersteunen van een cultuurcoöperatie.
- Een eerlijker verdeling in de eigen bijdrage die inwoners betalen voor het gebruik van voorzieningen. Jongeren uit gezinnen met een ontoereikend inkomen een beroep, kunnen en beroep doen op de cultuur- en sportfondsen die Culemborg kent. Voor minima dienen soortgelijke fondsen te worden opgezet.
- Meewerken aan initiatieven die bijdragen aan het uitbreiden van de diversiteit van (dag)horeca.
- Tegengaan overlast van nachtelijke cafébezoekers door het hanteren en handhaven van duidelijke sluitingstijden, in plaats van een 'dichtedeerbeleid'.
- Beschermen van het historische stadsgezicht door documentatie en handhaving/herstel van subsidie van onderhoud van monumentale panden
- Meewerken bij de renovatie van voormalige 'De Gelderland'-fabriek voor realisatie voor laagdrempelig en kwalitatief cultureel centrum
- Creatief gebruiken van leegstaande panden door deze als atelier- of oefenruimte aan kunstenaars aan te bieden.
- Verbieden van kindonvriendelijke reclameposters op straat.
- Samen met andere gemeenten opzetten van een programma dat ouders leert en ondersteunt hoe kinderen te begeleiden in het gebruik van Internet en sociale media.
- Zoeken naar nieuwe manieren om jongeren en ouderen met elkaar in contact te brengen en meer begrip en respect bij jongeren en ouderen te kweken.

7. Samen winnen

Verbinden van economie, techniek en duurzaamheid

Economie & financiën: De wereld zit momenteel in een recessie. Hoe de economische ontwikkelingen in de komende jaren zullen zijn, valt onmogelijk te voorspellen. Naast bedreigingen zoals afnemende bedrijvigheid en toenemende werkloosheid, biedt deze situatie ook kansen om tot een duurzamere economie te komen. Ook in Culemborg hebben we te maken met werkloosheid en zijn mensen en bedrijven in de problemen geraakt door de recessie. Vanwege de economisch moeilijkere tijden is het is meer dan ooit de plicht van de gemeente om duidelijk te maken waaraan ze haar geld uitgeeft en hoe dit bijdraagt aan de bloei van de gemeente.

De ChristenUnie wil zich vooral inzetten voor gemeentelijke voorzieningen die noodzakelijk zijn voor de kwetsbaren in onze samenleving en hen hiermee een goede en herkenbare plaats in de maatschappij geven. De samenleving draait niet alleen om geld, maar om mensen. Wij willen ons sterk maken voor creëren van lokale werkgelegenheid, toegankelijke voorzieningen en passende ondersteuning voor onze inwoners.

In deze tijd van recessie is het van groot belang dat lokale, en dus kleine tot middelgrote ondernemers blijven bestaan. Culemborg moet deze ondernemers actief ondersteunen en meedenken met het ontwikkelen van innovatieve, duurzame en groene activiteiten. Te denken valt aan het stimuleren van een duurzame meubelindustrie, milieubewuste en innovatieve akkerbouw en veeteelt en andere vormen van creatief ondernemerschap binnen de gemeentegrenzen. Ook vindt de ChristenUnie dat de binnenstad en aanloopstraten de aangewezen plek is voor detailhandel. Uitbreiding van winkelloppervlak op andere plaatsen in Culemborg is zeer ongewenst en wordt door de ChristenUnie ook zoveel mogelijk tegengegaan. De bereikbaarheid van de binnenstad wordt vergroot. Daarom is nieuw onderzoek naar de haalbaarheid van een stadsbus nog steeds een belangrijke prioriteit. Culemborg dient het algemeen belang te waarborgen en bij het bepalen van openstellingbeleid ook te kijken naar de kleine ondernemer. De ChristenUnie gunt iedere inwoner van Culemborg zijn/haar rustmoment en wil daarbij kleine zelfstandigen in bescherming nemen tegen grote winkelketens, daar waar nodig. De ChristenUnie is overtuigd van het heilzame effect van een collectieve rustdag in een economie die door de vervaging tussen werk en privé steeds hectischer wordt.

Voor de ChristenUnie betekent dit concreet:

- Stimuleren van werkgelegenheid door het ondersteunen van creatief ondernemerschap en duurzame innovatie bij de meubelindustrie, midden- en kleinbedrijf en ZZP-ers. Mogelijke middelen hiervoor zijn vestigingssubsidies, specifieke reserveringen in het bestemmingsplan en een helder inkoopbeleid van de gemeentelijke organisatie.
- Sociaal ondernemen wordt ook lokaal beloond, ook voor bestaande ondernemers.
- Onderzoek naar nieuw concept stadsbus om bereikbaarheid centrum te waarborgen.
- Detailhandel wordt geconcentreerd in het centrum en niet op nieuwe locaties toegestaan.
- Stageplaatsen voor leerlingengroepen die moeilijk een plaats kunnen vinden op de arbeidsmarkt worden bevorderd, waarbij de gemeente zelf het goede voorbeeld geeft.
- Strenger monitoren en het bij de bevoegde instanties aanmelden van grootschalige zwartwerkpraktijken op het industrieterrein.
- Monitoren van vastgoedtransacties die kunnen duiden op witwassen van crimineel verworven tegoeden.
- Opvoeding van kleine kinderen wordt als 'passend werk' beschouwd voor alleenstaande ouders, waarbij ouders worden begeleid bij verdere scholing.
- Optimaal benutten van de expertise van de ambtenaren in plaats van externe bureaus
- Evaluatie van de zondagsopenstelling; bescherming van kleine ondernemers en stimuleren van onthaasting door beperking van de bestaande zondagsopenstelling.

- Voor de bevoorrading van winkels in de binnenstad moeten ruime 'venstertijden' worden gehanteerd met minimale hinder voor het winkelend publiek en aanwonenden.
- Er komt één ondernemersloket waar bedrijven met alle (aan)vragen terecht kunnen.
- Duurzame (her) inrichting van bedrijfsterreinen met klimaatneutrale voorzieningen.
- Investeren in toerisme door het nog aantrekkelijker maken van de stad, onder andere door de aanleg van fiets-, wandel- en kanoroutes in/rond de stad
- Het koppelen van een toeristische website aan de gemeentewebsite.